

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
6	27" 3,	918 + 12,	5 4,	79	PPi. Wschodni słaby	Chmurno
5	2	4,	769 + 16,	2 5,	27	Pi. Zachodni „
10	5,	482 + 10,	8 4,	19	PPn. Zachodni „	Pogoda z Chmurami
						Deszcz

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Z przyjemnością dowiadujemy się, że w ciągu r. b. dwóch młodych artystów, w celu wydoskonalenia się, kosztem Rządu wysłanych zostaje za granicę; to jest Henryk *Kossowski*, znany już od kilku lat z wrodzonego talentu do rzeźbiarstwa i wielu pięknych dzieł własnej roboty, — z których jedno, to jest popiersie ś. p. N. Fryderyka Wilhelma III. Króla Pruskiego wypracowane w Berlinie, akademija tamtejsza sztuk pięknych, uwieńczyła medalem; nadmienić tu bowiem należy, iż P. Kossowski, z nacoinie się już wykształcił w tym zawodzie przez kilkoletni pobyt swój zagranicą; — i Władysław *Majeranowski* pracujący w malarstwie historycznym, który po 5-letnim pobycie na akademijach sztuk pięknych w Saxonii i Bawaryi, i otrzymaniu z tamtąd chlubnych świadectw, udaje się teraz do Włoch, a mianowicie do Wenecyi, gdzie w atelje słynnego mistrza L. Schiavone pracować ma, a z tamtąd udać się do Rzymu. — Obadwa wskutek uchwały Senatu Rządzącego z dnia 15 Maja r. b. do L. 2204 D. G. S. prócz wyznaczonego *stipendium* na lat dwa, otrzymują znaczny zasilek na kosztą podróży.

Wczoraj na wystawie komedyo-opery: SIEDM DZIEWCZĄT POD BRONIĄ, i opery dwuaktowej ZAMER NA CZORSZTYNIE, publiczność dosyć licznie zebrana, uwieńczyła żywemi oklaskami grę i śpiewy artystów.

Po jutrze czternasty raz, opera Donizettego: CÓRKA PÓLKU.

Spostrzeżenia meteorologiczne, w miesiącu Maju b. r. w Obserwatorium czynione, dały następujące wypadki: Średni stan barometru był 27" 2" 8 tak niski średni stan, jakiego od 20 lat nie było, o 1½ linii niższy od 20 letniej średniej; najwyższy stan był d. 6 27" 7" 0; najniższy d. 30 26" 10" 0. Średnia temperatura wynosiła +9° 5 R., o 2 stopnie mniej, jak z

20 letniego przecięcia wynika, które dla tego miesiąca +11° 8 R daje. Największe ciepło było d. 30 +22° 2 R.; najmniejsze d. 1 +1° 3 R. Średnia sprężystość pary wodnej wynosiła 3" 36; największa była d. 29 przy dżdżystym czasie, najmniejsza d. 6 przy dość pogodnym niebie. Wiatr w tym miesiącu bardzo często zmieniał swój kierunek; jednakowoż przeważającym był ZPi. Zachodni. Wichrów liczone 2; d. 6 i 31 oba PPn. Zachodnie. Dnia zupełnie pogodnego nie było; pogodnych z chmurami było 29; całkiem pochmurnych tylko 2; podczas kiedy z 20 letniego przecięcia na ten miesiąc 15 dni pochmurnych wypadła. Deszcz padał bardzo często, t. j. w dniach 24. Mgła była raz; grzmoty 6 razy. Podług spostrzeżeń magnetometrem robionych, zmiana między średniami z największości i najmniejszości była 11' 28". Największa dzienna zmiana była dnia 16; najmniejsza d. 2. Największe zboczenie igły było d. 31; najmniejsze d. 29. Ubytek zboczenia w tym miesiącu, w porównaniu z rokiem zeszłym, wynosił 4' 36". Ruch nieregularny miała igła d. 1. 2. 18. i 19, z rana; cokolwiek pionowe wachnienia d. 1, 2, 8, 17, 19, 23. Liczba pozycji igły, w tym miesiącu obserwowanych wynosiła 753; liczba wszystkich dotąd obserwowanych pozycji 42550. Dnia 30 i 31 b. m. odbył się drugi tegoroczny magnetyczny termin; t. j. uważano ruch igły przez 24 godzin nieprzerwanie; igła nakreśliła tą razą, szczególnie d. 31 po południu uwagi godną linią. Największe zboczenie było d. 31 o 2 god. po południu; najmniejsze o 12 god. w nocy d. 30; całe wachnienie wynosiło 23' 24". Prawie przez cały czas obserwacji był wiatr mocny, i deszcz prawie ciągle padał. W postrzeżeniach mieli udział ci sami Panowie, co i w dawniejszych terminach. Jako nowy obserwator przystąpił tą razą P. Stanisław Polanowski, uprawiający się wprzódy należycie w metodę obserwowania.

Kraków d. 5 Czerwca 1845 r.

Weisse.

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 1 Czerwca —

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.—Podaje do wiadomości powszechniej, iż wyrokiem Sądu Wojennego, przez J0. Jenerał-Feldmarszałka, głównie dowodzącego czynną armią, Xięcia Warszawskiego, Hrabi Paskiewicza Erywańskiego na dniu 17 listopada 1844 r. zatwierdzonym, następujące osoby, za złe zamiary przeciwko Rządowi, na karę konfiskaty majątku skazane zostały, a mianowicie: 1) Gierwazy Gzowski, syn Kajetana, assesor Sądu pol. popr. w Łęczycy; 2) Adam Gros, syn Franciszka, patron Trybunału Cyw. Lubelskiego; 3) Wład. Więckowski, syn Józefa podobnie patron Trybunału Cywiln., dawniej Mazowieckiego; 4) Alex. Razim. Karpiński, syn Wincentego, patron przy Tryb. Cyw. Lubelskim; 5) Cels. Lewicki, syn Ludwika, aplikant sądowy; 6) Alexan. Bieliński, syn Adama, obywatel gub. Lubelskiej. — W zastosowaniu się przeto do art. 8 postanowienia rady Administracyjnej z dnia 14 kwietnia 1835 r., w Dzienniku Praw, tomie 16 jako też do postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 12 października 1838 r., w Dzienniku Praw, tomie 22 zamieszczonego, Kommissya Rządowa zawiadamia każdego kogo dotyczyć to może: 1) iż ktokolwiek do majątku osób wyżej wymienionych jakiegokolwiek ma pretensye, z wyłączeniem tylko poniżej pod Nr 4 niniejszego obwieszczenia wyszczególnionych, obowiązany jest z niemi zgłosić się najdalej do dnia 1 grudnia 1845 r., jeżeli zamieszkuje w Królestwie Polskiem, zaś najdalej do dnia 1 czerwca 1846 r., jeżeli za granicą w Europie ma zamieszkanie; wreszcie najdalej do dnia 1 grud. 1846 r., jeżeli mający pretensye za obrębem Europy jest zamieszkały, a to bez względu, czy majątek tych osób już przez Skarb zajęтым został lub dopiero śledzonym i dochodzonym będzie. 2) Zgłoszenie się czynione być powinno przez pozew, przed sąd właściwy, z zachowaniem form prawnych, wydać się mający, który nietylko właściwemu Rządowi Gubernialnemu, ale i Prokuratorowi doręczyć należy. Każde inne zgłoszenie się, to jest w innej formie uczynione, za nieważne i nieznaczące poczytanem będzie. 3) Nie zgłaszający się w czasie i w formie pod Nrem 1 i 2 oznaczonych, ulega prekluzji, to jest prawa swoje do majątku konfiskacie uległego, zupełnie utracą. 4) nie ulegają żadnej prekluzji należności mające przywilej na nieruchomościach, wedle art. 41 prawa hipotecznego z r. 1818, tudzież wszelkie prawa hipoteczne objawione przed ogłoszeniem konfiskaty, nakoniec spory graniczne z dobrami konfiskacie uległemi. 5) Instytutu duchowne, jako też gminy wiejskie i miejskie, i w ogóle wszystkie instytutu pod sterem i opieką rządu zostające, którym Prokuratorowa w sprawach obronę lub assistencyę dawać jest obowiązana, zgłaszając się powinny przez podania do właściwego rzą-

du gubernialnego oraz przez samo podanie do Prokuratorowi. — Warszawa d. 14 maja 1845 r.—Z polecenia Dyrektora Główn. Prezyd., Radca Sta. *Ostrowski.*—Referendarz Stanu, Dyrektor Kancellaryi, *Ciechanowski.*

— Paryż 23 Maja. —

Izba parów naradza się nad prawem celnem uchwalonem przez izbę deputowanych.

Nowe układy względem zmiany istniejących traktatów o prawie przeglądania okrętów, są już ostatecznie oznaczone i xżę Broglie przesłał ministerstwu zawarty w tym względzie traktat w Londynie. Trudności z powodu osad handlarzy niewolników na brzegach Afryki zostały rozwiązane w następujący sposób: Obie traktujące strony zobowiązały się nie zawierać z władcami brzegów afrykańskich żadnych traktatów bez wyraźnej w nich klauzuli, aby ciż na przyszłość ani osobiście żadnego handlni niewolnikami nie prowadzili, ani prowadzenia go w swych posiadłościach nie doznawali. Gdyby afrykańscy xżęta zaniedbali dopełnienia takowych traktatów, zakłady ich dla handlarzy niewolników, mogą być zburzone przez oba mocarstwa, które z niemi traktaty zawarły. Każdy z obudwóch rządów mianuje dwóch kommissarzy, którzy czuwać mają nad wykonaniem nowego traktatu. Z strony Francji otrzymała tę misyę kapitan okrętowy Bouet-Willamez i zarazem dowództwo nad flotyllą, która ma krążyć przy brzegach afrykańskich.

Jeden z synów królowej Krystyny i xięcia Rianzares-Munos wysłany został do Rzymu, dla pobierania nauk teologicznych. Ten młodzieniec może mieć lat 10. Sądzą, że nie jest najstarszym, gdy go przeznaczają na duchownego.

Wieści, jakoby cesarz marokański wzbraśniał się ratyfikować graniczną i handlową konwencyę, zawartą z pełnomocnikiem marokańskim przez generała Delarue, ogłasza dziś *J. des Déb.* za zmyśloną.

W Tuluzie rozeszła się wieść, jak ztamtąd donoszą, że Napoleon Duchatel, brat ministra spraw wewn., otrzyma wkrótce poselstwo do Madrytn.

— Londynu 23 Maja. —

Onegdaj przyjmowała królowa deputacyę korporacyi miasta Dublina, z Lordem majorem O' Brien na czele, którą lord szambelan wprowadził do sali tronowej. Lord major odczytawszy adres, upraszający królowę, aby zaszczyliła Irlandyę swoją obecnością, złożył go na stopniach tronu. Królowa otoczona ministrami i innemi dygnitarzami państwa, udzieliła następującą łaskawą odpowiedź: »Przyjmuję z serdeczną radością ten szczerzy adres od korporacyi Dublina. Usiłowałam zawsze zasięgać rady od uczuć poddanych moich irlandzkich i do ich pomysłności się przyczyniać. Życzenie, jakie w przyjemnych wyrazach objawiacie, abym odwiedziła Irlandyę, jest dowodem żywej przychylności obywateli Dublina dla mojej osoby i mego rządu. Jak tylko będę wstanie widzieć pożądanie mojej bytności w Irlandyi, opierać się

będę z całym zaufaniem na serdeczności i przywiązaniu moich wiernych poddanych. Lord major otrzymał potem odpis tej odpowiedzi i został z swemi kilku towarzyszami przypuszczony do ucałowania ręki.

Królestwo belgijscy są tu w przyszłym miesiącu oczekiwani.

Na onegdajszym posiedzeniu izby niższej przyszło nareszcie do głosowania nad trzecim odczytaniem bilu Maynoothskiego. Rozprawy były żywe i długie. Sir James Graham jeszcze raz wystąpił z usprawiedliwieniem tego środka, a p. Peel jeszcze raz rekapitulował i zbijał czynnione przeciw niemu zarzuty. I lord John Russel jeszcze raz zabrał głos w obronie tego bilu; poczem nastąpiło głosowanie i większością głosów 317 przeciw 184 bil po raz 3ci odczytany został. P. Duncombe podał potem wnioszek, aby skutek tego bilu na 3 lata ograniczyć, ale takowy większością głosów 243 przeciw 145 odrzucony został, i bil bez ograniczenia przyjęty.

Przybyło do Anglii czterech braminów, należących do znakomych kast Indyan, dla pobierania nauk lekarskich; po uzyskaniu siosownych stopni, powrócą do swych krajów, i starać się będą o rozszerzenie znajomości sztuki lekarskiej. Koszta ich podróży i edukacyi pokryte będą częścią przez rząd Indyj wschodnich, częścią przez składki zbierane w Kalkucie, któremi się zajmuje sławny Dwarkanauth.

Listy z Neapolu pod d. 5 maja donoszą, że Królestwo neapolitańscy nie przyjęli zaprosin króla francuzów na odwiedzenie Paryża. Dodają one, że przeszkody, jakich doznano względem małżeństwa między królową Izabellą i hrabią Trapani, pochodzą od samego xięcia. Listy z Madrytu pod dniem 9 zapewniają, że związek ten jest bardzo niepopularny w Hiszpanii.

Od kilku tygodni znajduje się tu Sidi Mohammed Mustafa jako poseł nadzwyczajny cesarza marokańskiego przy dworze londyńskim. W tych dniach zwidział zbrojownie w Woolwich.

Rozmaitości.

SCENY Z ŻYCIA SZACHISTÓW.

(Dokończenie.)

Rzeczywiście, posunięcie mego dziadka Pionem skakunowym naprzód, było bardzo wyrachowane. „I cóż się stało dalej?” zapytałem.

„Afrykanin zamyślił się, zaczął rachować na palcach i spokojnie wyrzekł: „Teraz ci dam nieochybnego mata w dwudziestym drugim posunięciu,” i wziął za Skakuna.“

„Ty żartujesz mój kochany, takiego mata w 22 posunięciach w żadnej książce nie wydrukowano. Wszakże to cała partya! proszę cię grać Skakunem, bo u nas na Rusi taki zwyczaj; dotknąłeś się figury, niech idzie; i Filidor napisał: *pièce touchée—pièce jouée* (figura dotknięta—figura grana), odmieniać ci nie pozwolę, a zobaczysz jak sam unikniesz mata.

Djabel na to tak się zarzeczotał, że aż ściany

zadrzały; wziął Skakunem Giermka i rzeczywiście w 22 posunięciach dał mata!

„Tyś grał dobrze tę partyę. Oto masz na pamiętkę,” rzekł afrykanin, zdjawszy z ręki pierścien z surowego żelaza i włożywszy go na palec dziadka. Ręce nieznajomego były gorące, jak rozpalone żelazo. Po chwili znikł Asmodeusz. Osko stał za krzesłem z palcami na krzyż złożonemi i chrapał.

Dzied mój okropnie był przerażony, oczy jego zwrócone na szachownicę i wlepione w mata; któremu długo się jeszcze przypatrywał, i świt zastał go w tem położeniu.

Dziadek dotrzymał swego słowa, trzy lata nie grał w szachy i przez 30 lat nikomu o tem zdarzeniu nie mówił. Ale o afrykaninie zapomnieć nie mógł, i gdyby zostawiony pierścien i zwitek papieru pisany w sankrzykim języku, nie służyły za dowody rzeczywistego zdarzenia, wzięłby to był wszystko za scenne złudzenia. Pierścien dziadek mnie podarował. Służy on mi za talizman przeciw wszystkim graczom. — Na nim wyrznięte cyfry: *A. P.*

Rozwiązanie djabelskiej końcówki w 22 posunięciach.

<i>Białe</i>		<i>Czarne</i>	
1. P. » s4 » s5	—	S. » w6 » na g5	
2. P. » k4 » g5	—	W. » g8 » w8°	
3. K. » w7 » w8	—	W. » g6 » w6°	
4. P. » s5 » w6	—	G. » g6 » h5°	
5. P. » g4 » h5°	—	H. » h1 » h4°	
6. H. » k3 » h4	—	G. » w4 » g6°	
7. H. » h4 » g6	—	S. » h7 » g6°	
8. P. » w3 » w4	—	K. » g7 » g8	
9. » » w4 » w5	—	» » g8 » g7	
10. P. » g3 » g4	—	» » g7 » g8	
11. P. » h6 » h7	—	S. » g6 » h7	
12. K. » w8 » w7	—	K. » g8 » g7	
13. » » w7 » w8	—	S. » h7 » g6	
14. P. » h5 » h6	—	K. » g7 » g8	
15. P. » h6 » h7	—	S. » g6 » h7	
16. K. » w8 » w7	—	K. » g8 » g7	
17. P. » g5 » g6	—	S. » h7 » g6°	
18. K. » w7 » w8	—	K. » g7 » g8	
19. P. » g4 » g5	—	» » g8 » g7	
20. P. » w6 » w7	—	S. » g6 » s4	
21. P. » w5 » w6	—	» » s4 » k5	
22. P. » g5 » g6	—	» » k5 » s6mat.	

W tem rozwiązaniu ze strony Białych wykonano najlepsze posunięcia: przy wszelkiej innej obronie, mat mógł być dany łatwiej i w mniejszej liczbie posunięć.

UWAGA. Autor dzieła: „*Analyse Nouvelle des ouvertures du jeu des Echecs*,” którego nasz ruskii Filidor uzacnił poświęceniem mu tego wysokiej wartości dla wszystkich lubowników gry szachowej biograficznego zarysu, sądzi, że wypada zrobić uwagę, iż zadziwiająco to zdarzenie z dziadkiem, chociażby można objaśnić przypuszczeniem, że z niego żartował jakiś zręczny szachowy rycerz, przybrawszy się w strój Afrykańskiego djabła, jednak w każdym razie wo Asmodeusz posiadał umiejętność rzeczywiście djabelską, o pół wieku wyprzedziwszy dziadka w umiejętności teorii gry — ho po hazardownem ale ściśle obliczonym poświęceniu Hetmana i dwóch Wież, Asmodeusza mat wykonywać się tylko daje sposobem pierwszy raz ułożonym w broszurce. „*Decouvertes sur le Cavalier, St. Petersburg 1837 chez W. Graeff heritier, place de l'Amirauté.*” gdzie rozebrane są wszystkie przypadki, w jakich Król ze Skakunem może dać mata Królowi, przy którym kilka Pionów pozostało.

(Tłomaczono z ruskiego dziennika *Oteczestwennye Zapiski*—za miesiąc październik 1844 r.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 5 do dnia 6 Czerwca.

Galewicz Maryanna, Pichler Józef, Grabowski Józef, Jarosiewicz Józef ob., z Polski; -- Machajski Kasper, Brzozowski ob., z Galicyi; -- Bermann Wilhelm, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Radoński Jakób ob., Bukowiński Teodor, Tosia Lorens, Cortesi Antoni ob., Wesich Władysław, do Polski; -- Rogalska ob., Pisarzowski ob., do Galicyi; -- Schmidt Józef, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 4394.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI
W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznej wiadomości, iż z mocy uchwały Senatu Rządzącego z dnia 15 b. m. i r. N. 2114 D. G. odbywać się będzie w biurach Wydziału na dniu 9 Lipca roku bieżącego w godzinach przedpołudniowych powtórna licytacja publiczna *in plus*, na sprzedaż domu pod Liczbą 323 w gminie III. Bursą Muzyczną zwanego, przy ulicy Szewskiej sytuowanego. Cena szacunkowa do pierwszego wywołania oznaczona wynosi złotych polskich 9,964 groszy 2 w stosunku której mający chęć licytowania złożą na *vadium* $\frac{1}{10}$ część to jest złotych polskich 1000. O innych warunkach, akcie oszacowania i inwentarzu domu na sprzedaż wystawionego, udzielona będzie wiadomość w czasie rozpoczęcia licytacji, a nawet już od daty ogłoszenia niniejszego, każdego czasu w godzinach urzędowych może być powzięta z biur Wydziału.

Kraków dnia 26 Maja 1845 r.

Za Senatora Prezydującego,
SZPOR.

(1r.) Referendarz L. Wolff.

Nro 2467.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W skutek prośby P. Jana Galli o przyznanie mu spadku po matce jego ś. p. Wiktorji Galli pozostałego, w d. 3 b. m. i r. wniesionej, Trybunał po wysłuchaniu wniosku Prokuratora na zasadzie artykułu 12 Ustawy hipotecznej z r. 1844, wzywa mających prawo do spadku po śp. Wiktorji Galli pozostałego z domu pod Nr. 6 i placu pod Nr. 5 w Gm. VI. Miasta Krakowa położonych, składającego się, aby w przeciągu trzech miesięcy z dowodami prawo ich wykazać zdolnemi do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie spadek ten zgłaszającemu się Panu Janowi Galli w części na niego przypadającej przyznany zostanie.

Kraków d. 10 Maja 1845 r.

Sędzia Prezydujący,

CZERNICKI.

(2r.) Sekr. Lasocki.

Nro 2593.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie artykułu 12 Ustawy hipotecznej z roku 1844, Trybunał po wysłuchaniu wniosku Prokuratora, wzywa mających prawo do spadku po ś. p. Marcynie i Zofii Sporkach włościanach z wsi Krowodrzy z realności pod L. 77 w Gm. VIII. Zwierzyniec z ogrodem zagonów 16, gruntu ornego zagonów 90, i gruntu przy domu zagonów krótkich 12 składającego się, aby w przeciągu trzech miesięcy z dowodami prawo takowe popierającemi do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie, wzmiankowany spadek obecnie zgłaszającemu się Janowi Sporek w $\frac{1}{2}$ części z prawa własnego i bezpośredniego, a w $\frac{1}{4}$ częściach z tytułu nabycia sched od czterech innych współsukcesorów przyznany zostanie.

Kraków dnia 19 Maja 1845 r.

Sędzia Prezydujący,
J. CZERNICKI.

(2r.) Sekr. Lasocki.

Nro 8216.

DYREKCJA POLICYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do wiadomości, iż od osoby podejrzananej, odebrany został lichtarz; ktoby się mienił właścicielem takowego, zechce się zgłosić po odbiór w terminie trzech miesięcy.

Kraków dnia 2 Czerwca 1845 r.

Za Dyrektora Policyi,
Kroehl.

Sekretarz Ducillowicz.

NOTARYUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Zawiadomia, iż w moc rezolucji Trybunału z dnia 30 Maja 1845 roku N. 2948 w kamienicy pod L. 455 w Krakowie w Rynku Głównym na drugim piętrze, w dniu 9 b. m. i r. o godzinie 9 zrana, rozpocznie się w drodze pertraktacji spadkowej po Janie Danielskim, sprzedaż przez publiczną licytacją ruchomości, jako to: sukien, bielizny, pościeli, stolarszczyzny, obrazów olejnych, sztychów, litografii, farb i innych rekwizytów do malarstwa potrzebnych, a to za gotową srebrną monetą.

Kraków d. 3 Czerwca 1845 r.

(3r.) Franciszek Jakubowski.